

Załącznik do
Uchwały Nr XXVIII /134 /06
Rady Gminy Ostrowice
z dnia 28 kwietnia 2006 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY OSTROWICE
NA 2006 ROK**

Opracowany przy wykorzystaniu następujących materiałów:

- Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2006 roku.
- Wstępny raport o problemach alkoholowych i innych środkach chemicznych zmieniających świadomość w gminie Ostrowice.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ~ cele i zadania do realizacji w latach 2006 – 2010.
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ~ cele i zadania do realizacji w latach 2006 – 2015.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA PODSTAWIE DANYCH Z WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA LATA 2002 – 2005 ORAZ WSTĘPNEGO RAPORTU O PROBLEMACH ALKOHOLOWYCH I INNYCH ŚRODKACH CHEMICZNYCH ZMIENIAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ W GMINIE OSTROWICE.

Do najważniejszych problemów alkoholowych wynikających ze spożycia i nadużywania alkoholu można aktualnie zaliczyć:

1. Samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu.

Okolo 2,5% społeczności stanowią osoby uzależnione od alkoholu, które doznają bardzo poważnych szkód zdrowotnych prowadzących do przedwczesnej śmierci. W latach dziewięćdziesiątych wzrosła efektywność terapii uzależnienia, ale na skutek deficytów kadrowych i lokalowych skuteczne formy leczenia były dostępne zaledwie dla 30% zarejestrowanych pacjentów.

2. Szkody zdrowotne u nadużywających alkoholu osób dorosłych.

Okolo 5% pacjentów leczących się z powodu różnych chorób u lekarzy specjalistów i w podstawowej opiece zdrowotnej poważnie nadużywają alkoholu, choć nie są uzależnieni. W związku z tym ich leczenie jest mniej efektywne, co zwiększa szkody zdrowotne i koszty świadczeń zdrowotnych dla tej grupy pacjentów.

3. Szkody występujące u nadużywającej alkoholu młodzieży.

Badania przeprowadzone w czerwcu 1999 roku pokazały ogromne rozmiary zagrożeń wynikających z picia alkoholu przez polską młodzież:

- 68% 15-letnich chłopców i 54% 15-letnich dziewcząt piło alkohol w ciągu ostatniego miesiąca,
- 58% 15-latków i 22% 15-latek upiło się w ciągu ostatniego roku,
- 39% 15-latków i 22% 15-latek upiło się w ciągu ostatniego miesiąca,
- Co dziesiąte dziecko po wypiciu alkoholu uczestniczyło w bójce lub sprzeczce?
- Co dwudziesty nastolatek po wypiciu alkoholu doświadczył wypadku lub uszkodzenia ciała?
- Co piętnasta nastolatka po spożyciu alkoholu miała niechciane kontakty seksualne?

4. Przemoc domowa i inne szkody w rodzinie z problemem alkoholowym.

Okolo 4% społeczności żyje w rodzinach, w których z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji oraz innych zjawisk powodujących stres, współzależnienie i inne szkody osobiste członków rodziny. Badania żon alkoholików ujawniają, że okolo ¼ z nich doświadcza przemocy.

5. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy.

Nietrzeźwość w miejscu pracy mimo poprawy sytuacji w ostatnich latach nadal jest często przyczyną wypadków i obniżenia wydajności w pracy. Istnieje również problem alkoholowej patologizacji populacji bezrobotnych.

6. Przystępstwa i wykroczenia osób nietrzeźwych.

Na szczególną uwagę zasługują takie zjawiska jak nietrzeźwość kierowców oraz związek nietrzeźwości z przestępstwami pospolitymi, z recydywą i przemocą. W roku 2005 na obszarze powiatu drawskiego odnotowano 190 osób mających styczność ze środkami odurzającymi, w tym nałogowo zażywających narkotyki – 41 osób.

Wiek osób mających kontakt z środkami odurzającymi:

- do 17 lat – ok. 42 osób,
- 18 do 20 lat – ok. 45 osób,
- 21 do 25 – ok. 63 osób,
- powyżej 25 lat ok. 40 osób.

Spożywanie alkoholu w powiecie drawskim w znacznych ilościach doprowadziło do wzrostu interwencji policji w miejscu zamieszkania (interwencje domowe) oraz w miejscach publicznych. Ponadto nasiliły się przypadki fizycznego i moralnego znęcania nad rodziną. W 2005 roku, w obrębie działania KP Złocieniec izolowano nietrzeźwych z miejsc publicznych w ilości 90 osób (w tym w izbach wytrzeźwień 90 osób). Ogółem odnotowano 832 przestępstwa i sporządzono 12 wniosków (w tym 7 osób z terenu Gminy Ostrowice) o leczenie z uzależnienia od alkoholu.

7. Łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.

Do najważniejszych zjawisk problemowych należą naruszenia prawa związane z:

- sprzedażą alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- nielegalnym handlem napojami alkoholowymi,
- reklamą i propagowaniem napojów alkoholowych.

W Polsce jest według różnych danych szacunkowych od 900 000 do 1 200 000 uzależnionych od alkoholu i okolo 3 500 000 nadużywających alkoholu. Wynika z tego, że każdy z nas ma szansę „ocierać” się w swoim otoczeniu o alkoholika. I tak rzeczywiście jest.

Przyzwyczajiliśmy się traktować uzależnienie jako problem dotyczący przede wszystkim alkoholika i jego rodziny. Mówi się, co prawda o przemocy wobec rodziny, ubóstwie, rozwodach i degradacji społecznej. Rodziny, w których występuje problem alkoholowy nie obnoszą się z nim, co jest charakterystycznym symptomem choroby.

Można by przypuszczać, że przeciętny mieszkaniec gminy Ostrowice jest całkowicie wolny od skutków czyjegoś uzależnienia. Tym czasem tak nie jest. Każdy, nawet ten, który alkoholika nie wpuści za swój próg, może spotkać ludzi uzależnionych:

- w drodze do pracy i z pracy do domu,
- w samej pracy,
- w czasie wolnym, podczas odpoczynku.

Jeśli podejmujemy wspólny wysiłek w celu ograniczenia ilości uzależnień, będzie to pożytkiem dla każdego z nas.

Alkoholizm to choroba psychosomatyczna, która nie pozwala człowiekowi uwolnić się od alkoholu. Wg. Jellinka alkoholizm przewlekły to każde używanie napojów alkoholowych, które powodują szkodę dla osoby pijącej, społeczeństwa lub obojga. Powstaje na skutek nałożenia się na siebie trzech czynników tj. podatności biologicznej oraz warunków biologicznych i społecznych.

Wśród motywów do picia alkoholu można wyróżnić trzy najczęściej spotykane grupy powodów picia:

- ucieczkowe – w celu zapomnienia o kłopotach, zredukowania napięcia, poprawy nastroju odprężenia się,
- społeczne – np. picie dla towarzystwa, z uprzejmości, z jakiejś okazji,
- w poszukiwaniu przyjemności – np. dla smaku alkoholu, z przekonania o jego zdrowotnym działaniu.

Niwelowanie powyższych motywów może przynieść korzyści w postaci zmniejszenia zachorowań na chorobę alkoholową.

II. WPROWADZENIE

Dochody z opłat za wydane zezwolenia mogą być wykorzystane **jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** (art. 18 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. Nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami).

Zadania wynikające z ustawy (art. 2 ust.1) powinny być wykonywane poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną,
- ograniczenie dostępności do alkoholu,
- ograniczenie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim poprzez konsekwentną kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych i szkolenie sprzedawców,
- leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

III. POLITYKA GMINY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do działań ograniczających powstawanie patologii społecznych wśród dzieci i młodzieży należy zaliczyć w szczególności:

- wdrażanie profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych wpływających na umiejętności ważne dla zdrowia i trzeźwości,
- przyjęto, że wszystkie dzieci z terenu Gminy Ostrowice bez względu na status społeczny mają prawo do bezpłatnej terapii w zakresie profilaktyki alkoholowej i narkomanii,
- szkolenie członków GKRPA w zakresie terapii uzależnień,
- szkolenie pedagogów w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych,

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowicach określiła podstawowe strategie dotyczące społeczności lokalnej.

Zwrócono szczególną uwagę na:

- szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych strategii, metod i programów rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy osób z problemami alkoholowymi oraz instytucji prowadzących programy profilaktyczne.

IV. PODSTAWOWE CELE PROGRAMU

1. Zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
3. Zmniejszenie rozmiarów tych zjawisk, które aktualnie występują.
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
5. Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.
6. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
7. Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań).
8. Zmniejszenie nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
9. Zmniejszenie ilości wypadków oraz strat ekonomicznych spowodowanych nietrzeźwością w miejscu pracy.
10. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

V. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zwiększenie dostępności pomocy rehabilitacyjnej i terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób dotkniętych przemocą domową.

Realizacja poprzez:

- interwencję środowiskową, indywidualne rozmowy motywacyjne, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych,
- edukacja kobiet w rodzinach z problemem alkoholowym a w tym zakup fachowej literatury,
- kierowanie na specjalistyczne badania w celu ustalenia zależności od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczenia odwykowego,
- przekazanie do sądu wniosków o zobowiązanie do leczenia,
- rozmowy informacyjne dla rodzin i osób uzależnionych od alkoholu.

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja poprzez:

- interwencje środowiskową,
- izolowanie ofiary od sprawcy,
- dofinansowanie imprez o charakterze kulturalno-turystycznym organizowanych przez stowarzyszenia i kluby abstynencje, które mają na celu propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia,
- wspomaganie działalności grup samopomocowych,
- organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem programów mających na celu rozwój osobisty uczestników,
- współpraca z Policją w zakresie realizacji programu „Niebieska Karta” i przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców,
- w celu realizacji programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na obszarze powiatu drawskiego współpraca z Komisją Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego pod przewodnictwem Starosty Drawskiego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Realizacja poprzez:

- organizowanie szkolnych programów edukacyjnych,
- zakup sprzętu i wyposażenia niezbędnego dla działalności komisji,
- organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży, w trakcie którego będą realizowane programy profilaktyczne w okresie wakacji letnich,
- współorganizowanie ferii zimowych, Dnia Dziecka, zabaw choinkowych z upominkami dla dzieci z wykorzystaniem zabaw integrujących i pozwalających zniwelować dystans pomiędzy rówieśnikami z różnych środowisk,
- organizowanie konkursów na temat „Szkodliwości spożywania alkoholu”,
- współpraca i wymiana doświadczeń z pełnomocnikami i komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych z innych gmin,
- współorganizowanie imprez o charakterze masowym propagujących zdrowy styl życia.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja poprzez:

- podejmowanie interwencji w stosunku do osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, które uczestniczą w prowadzeniu reklamy w charakterze zleceniodawcy, zleceniobiorcy i realizatora niezależnie od sposobu i formy jej prezentacji,
- występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego podmiotów naruszających zakazy określone w art. 13¹ i 15 ustawy, na terenie Gminy Ostrowice,
- kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania przepisów wskazanej ustawy przez upoważnione osoby.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Ustala się miesięczne wynagrodzenie sekretarza komisji w wysokości – 330 zł.
2. Ustala się wynagrodzenie członków komisji w następującej wysokości:
  - a) za każde posiedzenie komisji – 45 zł,
  - b) za każde posiedzenie podkomisji ds. rozmów motywacyjnych w jednej sprawie /9 zł x ilość spraw, ale nie więcej niż 45 zł/ - 9 zł
  - c) za każdy przeprowadzony w formie pisemnej wywiad środowiskowy na terenie:
    - miejscowości Ostrowice – 25 zł,
    - Gminy Ostrowice – 45 zł,
  - d) za kontrolę placówki prowadzącej obrót napojami alkoholowymi na terenie:
    - miejscowości Ostrowice – 15 zł,
    - Gminy Ostrowice – 25 zł.

VII. ZASADY KONTROLI EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU

1. Nadzór nad realizacją zadań wynikających z powyższego Programu oraz ich formalne i finansowe rozliczanie pełnić będzie przewodniczący i sekretarz komisji.
2. Podmioty realizujące zadania lub korzystające z dofinansowań do określonych zadań składać będą odpowiednie sprawozdania zgodne z danymi zawartymi w wniosku o dofinansowanie powyższych zadań.
3. Podsumowania efektów zrealizowanych zadań dokona przewodniczący komisji.